

PHẦN I: TRÍ THỨC NGŨ VĂN

* **Ngữ liệu:** Sử dụng ngữ liệu từ các văn bản ngoài chương trình SGK.

Yêu cầu:

- Nhận biết được thể loại, phương thức biểu đạt
- Nhận biết được biện pháp tu từ.
- Nhận biết được tình cảm, cảm xúc của người viết thể hiện qua ngôn ngữ văn bản.
- Hiểu được nội dung của văn bản.
- Hiểu được thông điệp mà tác giả muốn gửi gắm qua bài thơ.
- Hiểu được tình cảm, cảm xúc mà tác giả thể hiện qua bài thơ

* **MỘT SỐ CÂU HỎI THAM KHẢO PHẦN ĐỌC HIỂU:**

Câu 1. Nhận biết được thể loại, phương thức biểu đạt của văn bản?

Câu 2. Xác định biện pháp tu từ được sử dụng trong văn bản?

Câu 3. Nội dung chính của văn bản là gì?

Câu 4. Tác giả muốn gửi gắm điều gì qua văn bản?

Câu 5. Rút ra được những bài học về cách nghĩ, cách ứng xử từ nội dung văn bản.

* **MỘT SỐ VĂN BẢN THAM KHẢO:**

Văn bản 1:

“Người chia tay và xin con một đồng. Lần thứ nhất con hãy tặng người ấy hai đồng. Lần thứ hai hãy biếu họ một đồng. Lần thứ ba con phải biết lắt đầu. Và đến lần thứ tư con hãy im lặng, bước đi.

.....

Đừng vui quá. Sẽ đến lúc buồn

Đừng quá buồn. Sẽ có lúc vui

Tiến bước mà đánh mất mình. Con ơi, dừng lại

Lùi bước để hiểu mình. Con cứ lùi thêm nhiều bước nữa

Chẳng sao

Hãy ngược nhìn lên cao để thấy mình còn thấp

Nhìn xuống thấp. Để biết mình chưa cao.

Con hãy nghĩ về tương lai. Nhưng đừng quên quá khứ

Hy vọng vào ngày mai. Nhưng đừng buông xuôi hôm nay

May rủi là chuyện cuộc đời. Nhưng cuộc đời nào chỉ chuyện rủi may

Hãy nói thật ít. Để làm được nhiều – những điều có nghĩa của trái tim.

Nếu cần, con hãy đi thật xa. Để mang về những hạt giống mới. Rồi dâng tặng cho đời. Dù chẳng được trả công.

.....

Hãy hân hoan với điều nhân nghĩa

Đừng lạnh lùng trước chuyện bất nhân

Và hãy tin vào điều có thật:

Con người – sống để yêu thương.

(Nguồn: thivien.net; Trích “*Gửi con*” của Bùi Nguyễn Trường Kiên, Tuyển tập thơ Ru con một thuở, NXB Văn hóa- Văn nghệ, 2015)

Văn bản 2:

CẢM ƠN ĐẤT NƯỚC

Tôi chưa từng đi qua chiến tranh
Chưa thấy hết sự hi sinh của bao người ngã xuống
Thuở quê hương còn gồng gánh nỗi đau.
Tôi lớn lên từ rẫy mía, bờ ao thả cánh diều bay
Lội đồng hải bông súng trắng
Mẹ nuôi tôi dải dầu mưa nắng
Lặn lội thân cò quăng vẳng đồng xa.
Tôi lớn lên từ những khúc dân ca
Khoan nhặt tiếng đàn kìm ngân nga sáo trúc
Đêm Trung thu say sưa nghe bà kể
Chú Cuội một mình ngồi gốc cây đa.
Thời gian qua
Xin cảm ơn đất nước
Bom đạn mấy mươi năm vẫn lúa reo, sóng hát
Còn vọng vang với những câu Kiều
Trong từng ngàn ấy những thương yêu
Tiếng mẹ ru hời
Điệu hò thánh thót
Mang hình bóng quê hương tôi lớn thành người.
Đất nước của tôi ơi!
Vẫn sáng ngời như vàng trắng vành vạnh.

(Huỳnh Thanh Hồng – NXB tuổi trẻ Hà Nội, 2000)

.Văn bản 3:

ĐỢI MẸ

Vũ Quần Phương

Em bé ngồi nhìn ra ruộng lúa
Trời tối trên đầu hè. Nửa vầng trăng non
Em bé nhìn vầng trăng, nhưng chưa nhìn thấy mẹ
Mẹ lặn trên cánh đồng.
Đồng lúa lặn vào đêm
Ngọn lửa bếp chưa nhen.
Căn nhà tranh trống trải
Đom đóm bay ngoài ao. Đom đóm đã vào nhà
Em bé nhìn đóm bay, chờ tiếng bàn chân mẹ
Bàn chân mẹ lội bùn ì oạp phía đồng xa
Trời về khuya lung linh trắng, vườn hoa mặn trắng
Mẹ đã bế vào nhà, nỗi đợi vẫn nằm mơ.

(Ngữ văn 7, tập 2, bộ Chân trời sáng tạo, NXB Giáo dục)

PHẦN II: TRI THỨC TIẾNG VIỆT

* Yêu cầu:

- Nhận biết được biện pháp chơi chữ, điệp thanh, điệp vần.
- Biết cách tham khảo, trích dẫn tài liệu để tránh đạo văn.
- Xác định được tác dụng của chơi chữ, điệp thanh, điệp vần.

* **MỘT SỐ CÂU HỎI THAM KHẢO:**

Câu 1. Hãy nêu định nghĩa của biện pháp chơi chữ, điệp thanh, điệp vần.

Câu 2. Hãy chỉ ra tác dụng của chơi chữ, điệp thanh, điệp vần.

PHẦN III: VIẾT

Viết bài văn nghị luận phân tích một tác phẩm văn học.

* **Yêu cầu:**

Viết được một văn bản nghị luận phân tích một tác phẩm văn học: phân tích nội dung chủ đề, những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của tác phẩm và hiệu quả thẩm mỹ của nó.

1. Mở bài: Giới thiệu về tác phẩm văn học (tên tác phẩm, tác giả), nêu ý kiến khái quát về chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của tác phẩm.

2. Thân bài: Lần lượt trình bày các luận điểm làm nổi bật chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật trong tác phẩm và tác dụng của nó đối với việc thể hiện nội dung tác phẩm.

3. Kết bài: Khẳng định lại ý kiến về chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của tác phẩm; nêu suy nghĩ, cảm xúc, trải nghiệm cá nhân hoặc bài học rút ra từ tác phẩm

* **MỘT SỐ ĐỀ THAM KHẢO:**

Đề 1. Viết bài văn nghị luận phân tích bài thơ sau:

NGHĨ HÈ

- Xuân Tâm-

Sung sướng quá giờ cuối cùng đã hết
Đoàn trai non hơn hờ rủ nhau về
Chín mươi ngày nhảy nhót ở miền quê
Ôi tất cả mùa xuân trong mùa hạ.

Một nét mặt trăm tiếng cười rộn rã
Lời trên môi chen chúc nói nghìn câu
Chờ đêm nay, sáng sớm bước lên tàu
Ăn chẳng được, lòng nôn nao khó ngủ.

Trong khoảnh khắc sách, bài là giấy cũ
Nhớ làm chi thầy mẹ đợi, em trông
Trên đường làng huyết phượng nở thành bông
Và vườn rộng nhiều trái cây ngon ngọt.

Kiểm soát kĩ có khi còn thiếu sót
Rương chật rồi khó nhót cả niềm vui
Tay bắt tay hôn không chút bụi ngùi
Các bạn hỡi trời mai đây ánh sáng.

Đề 2. Viết bài văn nghị luận phân tích bài thơ sau:

RA VƯỜN NHẬT NẮNG

- Nguyễn Thế Hoàng Linh-

Ông ra vườn nhật nắng
Thơ thẩn suốt buổi chiều
Ông không còn trí nhớ

Ông chỉ còn tình yêu

Bẻ khế mang chiếc là
Đặt vào vệt nắng vàng
Ông nhặt lên chiếc nắng
Quầy nhẹ mùa thu sang

Đề 3. Viết bài văn nghị luận phân tích bài thơ sau:

CẢNH RỪNG VIỆT BẮC

-Hồ Chí Minh-

Cảnh rừng Việt Bắc thật là hay,
Vượn hót, chim kêu suốt cả ngày.
Khách đến thì mời ngô nếp nướng,
Sẵn về thường chén thịt rừng quay.
Non xanh, nước biếc tha hồ dạo,
Rượu ngọt, chè tươi mặc sức say.
Kháng chiến thành công ta trở lại,
Trăng xưa, hạc cũ với xuân này.

HẾT